Eerste termijn Burgemeester Derks

Geachte leden van de raad, collegeleden, medewerkers van onze organisatie en uiteraard inwoners van onze prachtige gemeente Beesel,

Dank aan alle fracties voor ieders inbreng in de eerste termijn.
Wanneer wij vandaag spreken over de begroting 2027, hebben we het op het eerste gezicht over cijfers en beleidskeuzes. Maar uiteindelijk gaat deze begroting over iets veel belangrijkers: namelijk over mensen.

Over inwoners die prettig willen wonen in hun dorp. Over jongeren die hier hun toekomst willen opbouwen. Over gezinnen die zich veilig voelen in hun buurt. Over ondernemers die kansen durven te pakken. Over ouderen die zelfstandig willen blijven wonen. En over de vele vrijwilligers die zich iedere dag inzetten voor een ander.

Onze gemeente is meer dan een optelsom van woningen, wegen, voorzieningen en begrotingsposten. Beesel is een sterke gemeenschap.

We leven in een tijd waarin zekerheden minder vanzelfsprekend zijn geworden. Gemeenten worden geconfronteerd met financiële onzekerheden. De druk op voorzieningen neemt toe en op verschillende plekken staat ook het vertrouwen in de overheid onder druk.
Juist daarom is het belangrijk dat wij als lokale overheid helder zijn over onze keuzes, realistisch blijven over wat mogelijk is en betrouwbaar zijn in wat wij beloven.
Vertrouwen ontstaat immers niet alleen door de besluiten die wij nemen. Vertrouwen ontstaat vooral door de manier waarop inwoners hun gemeente ervaren. Voelen zij zich gehoord? Worden zij serieus genomen? Kunnen zij rekenen op een overheid die dichtbij staat?
Daarbij hoort ook dat wij inwoners actief betrekken bij onze keuzes. Goede participatie betekent niet dat iedereen altijd zijn zin krijgt. Maar het betekent wel dat wij eerlijk zijn over wat wel mogelijk is.
Juist wanneer inwoners begrijpen hoe besluiten tot stand komen, groeit het vertrouwen in het lokaal bestuur. En dit moet ook terug te zien zijn in onze dienstverlening.
Digitalisering biedt daarbij mogelijkheden, maar mag nooit ten koste gaan van persoonlijk contact. Niet iedere inwoner vindt even gemakkelijk zijn weg in een digitale omgeving. Dienstverlening die voor iedereen toegankelijk is, aan de balie, telefonisch én digitaal, is ons uitgangspunt. Iedereen moet mee kunnen doen, ongeacht leeftijd, achtergrond of digitale vaardigheden.

Voor u ligt een begroting waarin we blijven investeren in ambities, maar tegelijkertijd zorgen voor een gezonde financiële basis. Dat vraagt soms om scherpe keuzes. Niet alles kan tegelijkertijd en niet iedere wens kan direct worden gerealiseerd.
We bouwen verder aan nieuwe woningen en creëren passende woonplekken voor alle doelgroepen. Maar woningbouw gaat niet alleen over stenen. Het gaat over de mogelijkheid om een leven op te bouwen. Over het behouden van de sociale samenhang die onze gemeenschap zo sterk maakt.
Naast investeren in woningen investeren we nadrukkelijk in mensen.
Want een sterke gemeenschap begint bij een goede start voor kinderen en jongeren.
Een belangrijke mijlpaal hierin is de bouw van een IKC in Beesel, waar leren, ontwikkelen en ontmoeten samenkomen. Een plek waar kinderen zich gezien voelen en de ruimte krijgen hun talenten te ontdekken.
Ook de komst van een kinderburgemeester sluit hier naadloos bij aan. Daarmee geven we jonge inwoners niet alleen een plek in de toekomst van onze gemeente, maar ook een stem in het heden.
Wij vinden het belangrijk nadrukkelijker stil te staan bij inwoners, vrijwilligers en bedrijven die zich op bijzondere wijze verdienstelijk maken voor onze samenleving en dat doen we middels onze nieuwe Verordening gemeentelijke onderscheidingen. Deze mensen maken Beesel tot een sterke gemeenschap.

Een sterke gemeenschap vraagt ook om veiligheid.
Mensen kunnen pas echt meedoen wanneer zij zich veilig voelen. Veiligheid is daarom meer dan een beleidsopgave. Het is een voorwaarde voor vertrouwen, ontmoeting en leefbaarheid.
We weten dat overlast een grote impact kan hebben op het veiligheidsgevoel van inwoners. Daarom hebben wij hier de afgelopen periode nadrukkelijk aandacht aan besteed.
Voor mij is de grens bereikt wanneer gedrag ervoor zorgt dat anderen zich niet meer veilig voelen. Dat gedrag past niet bij de gemeenschap die wij samen willen zijn.

Mensen vragen mij op straat vaak: "Maar burgemeester, hoe gaat u dit aanpakken?" Dat kent geen eenvoudig antwoord. Wel kan ik u zeggen dat soms de fase van praten echt voorbij is. We zullen helaas af en toe uit een ander vaatje moeten tappen.
Momenteel werken we aan een integraal plan rondom jeugdoverlast. Daarin kijken we onder meer naar verhoogde monitoring, een gerichtere en effectievere inzet van handhaving en wordt ook de mogelijkheid van een samenscholingsverbod overwogen. De komende periode krijgt dit verder vorm. Uiteindelijk gaat het niet om het aantal controles, maar om merkbare resultaten: minder overlast en een groter gevoel van veiligheid.
Maar veiligheid ontstaat niet alleen door effectief toezicht of handhaving. Een veilige gemeenschap ontstaat ook doordat inwoners naar elkaar omzien, verantwoordelijkheid nemen en elkaar aanspreken daar waar nodig. Veiligheid is van ons allemaal!
Veiligheid is bovendien een thema in de digitale wereld. Cybercriminaliteit, online fraude en digitale oplichting treffen niet alleen organisaties, maar ook inwoners, verenigingen en ondernemers. Daarom investeren we in digitale weerbaarheid. Een voorbeeld daarvan is HackShield. Via dit initiatief leren kinderen hoe zij zichzelf én anderen kunnen beschermen tegen digitale gevaren. Tegelijkertijd zien we dat de digitale gevaren zich steeds vaker richten op ouderen en kwetsbare groepen. Daarom willen wij voortbouwen op de ervaringen van HackShield. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar het bereik én naar het daadwerkelijke effect van deze inspanningen, zodat middelen doelgericht en effectief worden ingezet.
Ook binnen onze eigen organisatie blijft informatieveiligheid een voortdurende opgave. De bescherming van gegevens, systemen en processen vraagt continu aandacht. In het eerste kwartaal van 2027 vindt dan ook een informatiebijeenkomst voor uw raad plaats rondom de actuele risico's, de voortgang en de resultaten.

Toch wil ik vandaag niet alleen spreken over fysieke of digitale veiligheid.
Wat mij misschien nog meer bezighoudt, is het maatschappelijke klimaat waarin wij met elkaar samenleven.
Ik zie, net als velen van u, dat discussies soms harder worden gevoerd. Tegenstellingen worden sneller uitvergroot en nuances verdwijnen soms naar de achtergrond.
Dat baart mij zorgen.
Niet omdat mensen verschillend denken. Integendeel. Verschillende opvattingen horen bij een democratie en helpen ons om betere besluiten te nemen.
Wat mij zorgen baart, is wanneer verschillen van inzicht leiden tot wantrouwen, verwijdering en het in twijfel trekken van elkaars intenties.
Juist dan moeten wij blijven investeren in het gesprek. In luisteren voordat we oordelen. In begrip voordat we reageren.
Hierin hebben wij als raad en college een bijzondere verantwoordelijkheid. Inwoners kijken niet alleen naar onze besluiten, maar ook naar de manier waarop wij hier met elkaar omgaan.
Goed bestuur begint daarom niet bij regels of procedures, maar bij houding en gedrag. Integriteit, betrouwbaarheid en fatsoen vormen hierin de basis.
Wanneer wij van inwoners verwachten dat zij respectvol met elkaar en ons omgaan, mogen zij datzelfde van ons verwachten. Ik vertrouw hierin ook op u allen.

Die gezamenlijke verantwoordelijkheid zien we ook terug in de discussie rondom asiel en opvang. Het zijn onderwerpen die emoties oproepen en waarbij opvattingen soms uiteenlopen.
Juist daarom moeten we hierover het open gesprek blijven voeren.
Als gemeente nemen wij onze verantwoordelijkheid binnen de regio en zoeken wij naar oplossingen die recht doen aan menselijke waardigheid, draagvlak en leefbaarheid. Daarbij blijven we steeds kijken naar wat passend is voor onze schaal.
Maar bovenal blijven we trouw aan een kernwaarde die Beesel al generaties kenmerkt: het vermogen om om te zien naar elkaar.
Vanuit mijn rol binnen het dagelijks bestuur van de K80 zet ik mij ervoor in dat ook de belangen van kleine gemeenten nadrukkelijk worden meegenomen in landelijke uitdagingen. Beesel verdient daarin een duidelijke stem.
Daarnaast neem ik sinds kort deel aan de VNG-commissie Lokaal Bestuur en Democratie. In die rol denk ik mee over de toekomst van het lokaal bestuur, de positie van gemeenteraden, participatie en het versterken van het vertrouwen in de overheid.
Tegelijkertijd moeten dergelijke overlegstructuren altijd meerwaarde hebben voor onze inwoners. Het gaat uiteindelijk om resultaat. Daarom vinden wij het belangrijk dat die opbrengsten zichtbaar zijn en dat de raad daar inzicht in heeft, waarbij we erkennen dat niet iedere maatschappelijke opbrengst zich eenvoudig laat vertalen in harde cijfers.

Daarbij kijken we nadrukkelijk ook over de grens. Wij hebben veel te winnen bij goede relaties met onze Duitse buren. Grensoverstijgende samenwerking biedt kansen voor cultuur, recreatie, economie en ontmoeting. Investeren in deze verbinding versterkt niet alleen onze regio, maar ook onze eigen gemeenschap.
Mooie voorbeelden hiervan zijn het aankomende Euregionale Schuttersfeest en de samenwerking binnen de Europese Culturele Route Sint Joris en de Draak, waarin wij ons momenteel in de laatste fase van de gunning bevinden.

Laat ik afsluiten met wat voor mij misschien wel de belangrijkste boodschap van vandaag is. Ondanks de uitdagingen waarvoor wij staan, ondanks verschillen van inzicht en ondanks de veranderingen die op ons afkomen, laten we blijven bouwen aan:

Een gemeenschap waarin mensen naar elkaar omzien.

Waar iedereen zich gehoord voelt.

Waar verschillen mogen bestaan zonder dat we elkaar verliezen.

En waarin we samen verantwoordelijkheid nemen voor datgene wat we doen en zeggen.

Want een sterke gemeenschap ontstaat niet door beleid. Die ontstaat wanneer mensen bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf, elkaar en voor hun omgeving.
Niet de cijfers in deze begroting vormen uiteindelijk onze grootste rijkdom.
Maar de mensen die iedere dag opnieuw laten zien wat gemeenschapszin betekent.
Ik heb alle vertrouwen in onze gemeenteraad en ons college.
Dank u wel.
Dan is nu het woord aan wethouder Stocks.